

РЕЦЕНЗИИ И ОБЗОРИ / REVIEWS AND SURVEYS

ВЛАДКО МУРДАРОВ. РАЗНИ НОВИ ЕЗИКОВИ СЪВЕТИ
СОФИЯ, ИЗД. BLACK FLAMINGO PUBLISHING, 2019. 191 с.

Отзивът е посветен на книгата на проф. д.ф.н. Владко Мурдаров „Разни нови езикови съвети“. Представят се нейната структура и тематиката на отделните части, очертават се основните въпроси, към които са насочени разясненията на специалистта. Предимствата на изданието са свързани с факта, че коментираните случаи са почерпани от съвременната езикова практика и от грешките, допускани в речта на българите. Подчертават се неговата полезност и насоченост към максимално широк кръг от читатели.

VLADKO MURDAROV. NEW MISCELLANEOUS LANGUAGE TIPS
SOFIA, BLACK FLAMINGO PUBLISHING, 2019. 191 p.

The recently published book *New Miscellaneous Language Tips* by Prof. DSc Vladko Murdarov comprises 77 thematically organised language tips which cover an even broader range of topics related to the use of contemporary Bulgarian. The book is a valuable guide to language use on issues identified in language practice and an indispensable assistant for researchers in all fields of science, university professors, philologists, teachers, university students and everyone who takes a keen interest in language and who strive to write and speak in compliance with the norms of Contemporary Standard Bulgarian – in short, the book is for each and everyone. It is to the author’s merit that the tips included in the book are prompted by contemporary language use and aim at “correcting” the mistakes we make in our everyday oral and written communication. This, in its own right, shows how much we need these tips and how useful the book will be to the readers.

Книгата на проф. д.ф.н. Владко Мурдаров „Разни нови езикови съвети“ за пореден път доказва умението на нейния автор да представи синтезирано и точно „какво е състоянието на речта на съвременния българин, за да му помогне да се справя по-успешно с нея“. В изданието са засегнати актуални езикови теми и проблеми от последните две десетилетия, като вниманието съзнателно е насочено към различни области на книжовния български език – правопис, правоговор, граматика и стилистика, които са разгледани в отделните части. За улеснение на читателите в края, в една

пета част, е включен показалец на всички представени случаи, на всички думи, форми, изрази, цели изречения, които са били обект на анализ.

Повечето от материалите, включени в книгата, са написани специално за нея. Друга част от тях е публикувана и по-рано във водените от проф. В. Мурдаров рубрики „Непротиворугателствайте“ на в-к „Демокрация“ и „Езикова култура“ на списание „Български език“ или им е обръщано внимание в предаването „Език мой“ по Българската национална телевизия, по късно превърнато в рубрика от сутрешния блок КУЛТУРА.БГ. Като се има предвид тяхната актуалност и днес, те са публикувани и в новата книга с цел да достигнат до повече читатели.

Първата част включва 18 съвета, свързани с правописа в съвременния български книжовен език. Авторът обръща специално внимание на проблеми като слятото, полуслятото и разделното писане, употребата на главна буква при собствените имена, във формите за учтивост и при изписването на някои селищни имена, правилото за писане на числителните редни имена, особеностите при транскрибиране на чужди географски имена, неправилното съкращаване на собствени имена, изписването на удвоените предлози, особеностите при правописа на наречieto *вкъщи* и на други наречия.

Втората част на книгата е посветена на 21 въпроса, свързани с правописа в съвременния български книжовен език. Представени са различни случаи от устната книжовна реч на българина, които провокират дискусия поради често допусканите грешки. Някои от грешките са породени от непреодолени диалектни навици и с това остават извън рамките на книжовния изказ. Разясняват се и редица въпроси на дублетността в книжовния език. Внимание е обърнато и на колебанията при избора на някои звукове в книжовната реч, колебанията, свързани с мястото на ударението, както и колебанията около прилагането на правилото за променливо *я* в книжовния български език.

Третата част включва 25 съвета от областта на граматиката, които показват „затрудненията при избора на различните граматически форми на думите във връзка с конкретни обстоятелства и колебанията при употребата им, както и проблеми при избора на връзките между отделните части на изреченията в съвременната книжовна реч“. Специално внимание е обърнато на членуването, на неуместната употреба на неопределителен член в речевата практика, породена от (мними) чуждоезикови влияния, на употребата на бройната форма и формите за учтивост, на съгласуването с числителни имена, на различни неуместни употреби на думи и изрази в речевата практика на българите.

Четвъртата част включва 13 съвета, които засягат стила на изразяване в устната и в писмената комуникация. Приведените примери са от езика на различни социални групи на съвременното общество и показват неумест-

ната употреба на различни думи и изрази в ежедневието, породена от тяхното неразбиране, използването на жаргонизми и единици от разговорната реч в книжовната комуникация, както и други грешки, допускани поради незнание или липса на опит. С това авторът слага своеобразен завършек на езиковите съвети в своето изследване, представени по езикови равнища, без да претендира за завършеност или изчерпателност, защото, както сам многократно отбелязва, езикът се развива постоянно, а това създава необходимостта със същото постоянство непрекъснато да бъдат посочвани и коригирани грешките и неточностите, които допускаме в ежедневната си комуникация, а езиковите препоръки да бъдат многократно повтаряни, за да се затвърди знанието у нас и да развием умениято и увереността да си служим с езика.

Книгата на проф. д.ф.н. Владко Мурдаров „Разни нови езикови съвети“ съдържа 77 съвета, разпределени тематично в четирите посочени горепосочени части, с които авторът обхваща много повече случаи от речта на съвременния българин. Тя е безценен наръчник с полезни езикови разяснения по проблеми, набелязани от езиковата практика, незаменим помощник за учени от различни области, университетски преподаватели, филолози, учители, студенти, ученици, любители, за всички онези, които истински се вълнуват от засегнатата проблематика и се стараят да се изразяват и да пишат правилно, според нормите на съвременния български книжовен език. Тя е за всички нас. Голямата заслуга на автора, а с това и на настоящото издание е, че за пореден път съветите са провокирани от съвременната езикова практика и целят да „поправят“ грешките, които по невнимание или от незнание ежедневно допускаме в речта си и в писмената си комуникация, което показва колко необходими са ни те и колко полезни ще бъдат за своите читатели.

Симеон Стефанов / Simeon Stefanov

✉ *Гл. ас. д-р Симеон Стефанов*
Секция за българска етимология
Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“
при Българската академия на науките
Бул. „Шипченски проход“ 52, бл. 17, 1113 София, България
simeonste@yahoo.com

✉ *Assist. Prof. Simeon Stefanov, PhD*
Department of Bulgarian Etymology
Institute for Bulgarian Language, Bulgarian Academy of Sciences
52 Shipchenski prohod, bl.17, Sofia 1113, Bulgaria
simeonste@yahoo.com